

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ**

(назва освітньої компоненти)

для здобувачів вищої освіти 1 курсу денної /заочної форми здобуття освіти (1, 6 н.р.)

освітньої програми «Якість, стандартизація та сертифікація»

(назва освітньої програми)

спеціальності «073 Менеджмент»

(шифр, назва спеціальності)

галузі знань «07 Управління та адміністрування»

(шифр, назва галузі знань)

Другого (магістерського) рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

ВИКЛАДАЧ

**Літвінова Олена
Вячеславна**

yezif.yep@nuph.edu.ua

1. Назва закладу вищої освіти та підрозділу: Національний фармацевтичний університет, кафедра управління та забезпечення якості у фармації.

2. Адреса кафедри: Україна, м. Харків, 61140, вул. О. Невського, 18, Тел.: (+38057) 771-81-47.

3. Веб-сайт кафедри: <http://quality.nuph.edu.ua>

4. Інформація про викладачів:

Літвінова Олена Вячеславна

Доктор фарм. наук, канд. біол. наук., ст. наук. співр, доцент каф. управління та забезпечення якості у фармації Національного фармацевтичного університету. Досвід наукової діяльності – понад 20 років, досвід науково-педагогічної діяльності – 15 років. Викладає дисципліни: «Стратегічне управління організацією» (магістри); «Інтелектуальний бізнес»; «Методологія та логіка наукових досліджень» (магістри); «Системи якості у фармації». Наукові інтереси: інтелектуальні ресурси, інноваційна діяльність, патентний захист, фармакологія.

5. Консультації відбуваються згідно з розкладом он-лайн, який розміщено на сайті кафедри управління та забезпечення якості у фармації за посиланням <https://quality.nuph.edu.ua/>.

6. Анотація освітньої компоненти: освітня компонента «Стратегічне управління організацією» є обов'язковою для другого (магістерського) рівня зі спеціальності 073 Менеджмент освітньої програми «Якість, стандартизація та сертифікація». В ній детально розглядається методологія розробки стратегії організації, тобто вивчення методів і прийомів формування її місії, мети і довгострокових цілей та вироблення раціональних шляхів їх досягнення в умовах нестабільності середовища та неповноти інформації про її майбутній розвиток, а також питання стосовно формування та управління інноваційною діяльністю організацій; підвищення ефективності реалізації інноваційних проєктів.

7. Мета викладання освітньої компоненти: Метою викладання є оволодіння теоретичними знаннями з питань організації й управління стратегічною та інноваційною діяльністю організації, набуття практичних вмінь і навичок щодо використання концепції стратегічного та інноваційного менеджменту в діяльності організації.

8. Компетентності відповідно до освітньої програми:: проведення лекцій і практичних занять.

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК):

ЗК2. Здатність до спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК3. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Hard-skills / Фахові (спеціальні) компетентності (ФК):

ФК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани.

ФК4. Здатність використовувати оптимізаційні методи при оцінюванні ефективності використання ресурсів організації, плануванні та реалізації проєктів, стратегій і планів розвитку.

ФК 8. Здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом.

ФК9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.

ФК10. Здатність до управління організацією та її розвитком.

9. Програмні результати навчання(ПРН):

ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

ПРН 13. Вміти планувати і здійснювати інформаційне, методичне, матеріальне, фінансове та кадрове забезпечення організації (підрозділу).

10. Статус освітньої компоненти: Обов'язкова.

11. Пререквізити освітньої компоненти: «Методологія, методи та засоби управління якістю», «Управління людськими ресурсами», тощо.

12. Обсяг освітньої компоненти: 3 кредитів ЄКТС 90 годин. Денна форма: 36 годин аудиторних занять, з них – 19 годин лекцій, 19 годин – практичних занять. 52 години самостійної роботи. Заочна форма: 18 годин аудиторних занять, з них – 10 годин лекцій, 8 годин – практичних занять. 72 години самостійної роботи.

13. Організація навчання:

Формат викладання освітньої компоненти: проведення лекцій, практичних занять.

Зміст освітньої компоненти:

Змістовий модуль 1. Стратегічний менеджмент

Тема 1. Сутність стратегії організації, особливості стратегічного управління суб'єктами господарювання у фармацевтичній та охороні здоров'я. Формування місії та цілей організації

Основні концепції стратегії організації. Еволюція систем планування. Сутність стратегічного бачення в управлінні організацією. Сутність стратегічного успіху. Багатовимірність стратегії організації. Ієрархія стратегій організації. Особливості вибору і формування стратегій фармацевтичних організацій. Специфіка стратегій управління закладами охорони здоров'я в умовах їх реформування. Сутність поняття «місія організації». Принципи та чинники формування місії. Роль і місце цілей у стратегії розвитку організації. Класифікація цілей організації. Ключові напрямки визначення цілей. Вимоги, що висуваються до формулюванню цілей. Ієрархія цілей організації. Сучасні підходи до декомпозиції цілей організації. Коригування цілей організації. Місія та цілі провідних вітчизняних та зарубіжних фармацевтичних організацій.

Тема 2. Аналіз зовнішнього середовища організації. Аналіз внутрішнього середовища організації

Структура та елементи середовища організації. Аналіз і прогнозування макросередовища. PEST-аналіз. Аналіз і прогнозування мікросередовища. Особливості аналізу зовнішнього середовища для забезпечення ефективності та результативності діяльності закладів охорони здоров'я та фармацевтичних організацій. Внутрішнє середовище організації, його структура та елементи. Оцінювання внутрішнього середовища організації за допомогою SNW –аналізу. Технологія SWOT–аналізу фармацевтичної організації. Сутність SPACE-аналіз. Визначення конкурентної сили організації. Сутність та основні етапи проведення бенчмаркінгу.

Тема 3. Корпоративна (загальна) стратегія управління організацією. Диверсифікація діяльності організації.

Поняття про корпоративну стратегію організації. Стратегічні альтернативи корпоративної стратегії. Стратегічні альтернативи стратегії зростання. Стратегічні альтернативи стратегії стабілізації. Стратегічні альтернативи базової корпоративної стратегії виживання (скорочення). Корпоративна (загальна) стратегія управління фармацевтичною організацією. Сутність поняття «диверсифікація». Синергічний ефект та його види. Види диверсифікації діяльності організації. Зв'язана диверсифікація. Незв'язана диверсифікація.

Тема 4. Портфельний аналіз. Конкурентні стратегії організації.

Сутність портфельного аналізу. Матричні методи формування корпоративної (портфельної) стратегії організації. Матриця Бостонської консультативної групи (БКГ). Багатофакторна портфельна матриця «Мак-Кінсі». Матриця спрямованої політики (модель Shell/DPM). Матриця АДЛ (фірми Артура Д.Літла). Інші матричні методи формування корпоративної стратегії організації. Матриця Ансоффа. Тривимірний модель Абея.

Поняття про конкурентні стратегії. Базові конкурентні стратегії М. Портера. Стратегія лідерства за витратами. Стратегія широкої диференціації. Характеристика основних видів диференціації. Створення цінності при впровадженні диференціації. Стратегія оптимальних витрат. Стратегія фокусування. Конкурентні стратегії за Ф. Котлером.

Тема 5. Загальна характеристика функціональної стратегії. Стратегічні аспекти функціональних сфер діяльності організації. Реалізація стратегії та управління змінами в організації.

Сутність та призначення функціональних стратегій. Види функціональних стратегій. Основні елементи розробки функціональної стратегії. Формування системи взаємопов'язаних функціональних стратегій (стратегічний набір організації). Стратегічні аспекти функціональних стратегій. Маркетингова стратегія. Стратегії розвитку R&D у фармацевції та охороні здоров'я. Стратегія управління персоналом. Фінансова стратегія управління організацією. Логістична стратегія. Інші функціональні стратегії організації.

Роль та значення стадії реалізації стратегії. Стратегічне лідерство та подолання опору змінам. Стратегічний контроль.

Змістовий модуль 2. Інноваційний менеджмент

Тема 6. Теоретичні засади управління інноваційною діяльністю фармацевтичної організації.

Актуальність інноваційної діяльності для забезпечення конкурентоспроможності фармацевтичної організації. Підходи до формування організаційно-економічного механізму інноваційного розвитку підприємства. Сутність інновацій та інноваційної діяльності фармацевтичної організації. Класифікація інновацій у фармацевції. Функції управління інноваційною діяльністю.

Тема 7. Планування та організаційне забезпечення інноваційної діяльності фармацевтичної організації

Сутність планування інноваційної діяльності. Сутність та особливості інноваційної стратегії. Типи інноваційних стратегій. Інноваційні організаційні структури та їх класифікація. Організаційна побудова інноваційної організації. Сутність і класифікація інноваційних ризиків.

Тема 8. Джерела фінансування інноваційної діяльності.

Класифікація джерел фінансування інноваційної діяльності. Сучасні форми фінансування інноваційної діяльності. Форми опосередкованого фінансування інноваційної діяльності. Венчурний капітал та венчурне підприємництво. Шляхи комерціалізація інтелектуальної власності.

Тема 9. Інноваційні проєкти та оцінка ефективності інновацій

Поняття і сутність інноваційного проєкту. Порядок розробки і реалізації інноваційного проєкту. Аналіз та вибір інноваційних проєктів. Ефект і ефективність впровадження інновацій. Методи оцінки ефективності інноваційних проєктів.

Семестровий диференційований залік

14. Види та форми контролю:

Види та форми контролю:

Контроль знань на кожному занятті: усне опитування, спостереження за участю здобувачів при проведенні дискусії, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних і аналітично - розрахункових завдань, самостійне опрацювання наукових джерел, з наступним порівнянням точок зору, підготовка і презентація наукової доповіді (есе) тощо.

Контроль змістових модулів: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Семестровий залік: складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач тощо.

Форма семестрового контролю: семестровий залік.

Умови допуску до контролю змістових модулів: для допуску до контролю змістового модулю 1 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами 1-5. Для допуску до контролю змістового модуля 2 необхідна наявність мінімальної кількості балів за темами змістового модулю 2, та результати за контроль змістового модулю 1.

Умови допуску до семестрового контролю: поточний рейтинг більше 60 балів, відсутність невідпрацьованих пропусків практичних занять, виконання всіх вимог, які передбачені робочою програмою освітньої компоненти.

15. Система оцінювання з освітньої компоненти:

Результати семестрового контролю у формі семестрового заліку оцінюються за 100-бальною, недиференційованою шкалою («зараховано», «не зараховано») та за шкалою ECTS.

Результати семестрового контролю у формі семестрового екзамену оцінюються за шкалою ECTS, 100-бальною та чотирибальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Бали з освітньої компоненти нараховуються за таким співвідношенням:

Види оцінювання	Максимальна кількість балів (% від кількості балів за модуль - для змістових модулів)
Модуль 1	
Змістовий модуль 1: Стратегічний менеджмент. - оцінювання тем (1-5) (робота на заняттях 1-5): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); - контроль змістового модуля 1 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	50 (50 %)
Змістовий модуль 2: Інноваційний менеджмент. - оцінювання тем (6-9) (робота на заняттях 6-9): робота на заняттях (усне опитування, складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач); контроль змістового модуля 2 (складання тестових завдань, вирішення ситуаційних (розрахункових) задач)	50 (50 %)
Семестровий контроль з модуля 1	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти оцінюється під час поточного контролю та під час контролю змістового модуля.

16. Політики освітньої компоненти:

Політика освітньої компоненти («правила гри») визначається вимогами кафедри до здобувача вищої освіти при вивченні освітньої компоненти щодо академічної доброчесності, щодо відвідування занять, щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості, щодо

оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій) тощо. Так, політика щодо академічної доброчесності ґрунтується на засадах академічної доброчесності, наведених в ПОЛ «Про заходи щодо запобігання випадків академічного плагіату у НФаУ» (<https://nuph.edu.ua/akademichna-dobrochesnist/>).. Списування при оцінюванні успішності здобувача вищої освіти під час контрольних заходів на практичних (семінарських, лабораторних) заняттях, контролю змістових модулів та семестрового екзамену заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування викладачем.

Політика щодо відвідування занять. Здобувач вищої освіти зобов'язаний відвідувати навчальні заняття (ПОЛ «Про організацію освітнього процесу НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a1.1-38-018_polozhennia-pro-orhanizatsiiu-osvitnoho-protsesu-u-nfau-red.-03-2021.doc-zi-zminamy.pdf) згідно з розкладом (<https://nuph.edu.ua/rozklad-zanyat/>), дотримуватися етичних норм поведінки.

Політика щодо дедлайнів, відпрацювання, підвищення рейтингу, ліквідації академічної заборгованості. Відпрацювання пропущених занять здобувачем вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про відпрацювання студентами пропущених навчальних занять та порядок ліквідації академічної різниці в навчальних планах у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2018/09/pol-a2.2-10-182_polozhennja-pro-vidpracjuvannja-propushhenih-zanjat-ta-porjadok-likvidacii-akademichnoi-riznici-1.pdf) згідно з встановленим на кафедрі графіком відпрацювань пропущених занять. Підвищення рейтингу та ліквідація академічної заборгованості з освітньої компоненти здійснюється здобувачами освіти відповідно до порядку, наведеного в ПОЛ «Про порядок оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2.-32-031_polozhennja-pro-porjadok-ocinjuvannja-rezultativ-navchannja-zvo-u-nfau-red.05-2022.pdf). Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися усіх строків, визначених кафедрою для виконання видів письмових робіт з освітньої компоненти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку – до 20% від максимальної кількості балів за даний вид роботи.

Політика щодо оскарження оцінки з освітньої компоненти (апеляцій). Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження (апеляцію) оцінки з освітньої компоненти, отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до ПОЛ «Положення про оскарження результатів семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.2-38-050_polozhennia-pro-oskarzhennia-rezultativ-pidsumkovoho-kontroliu-znan-zdobuvachamy-vyshchoi-osvity-u-nfau-red.01-2021.pdf).

Політика щодо визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти. Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти здійснюється відповідно до ПОЛ «Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти здобувачами вищої освіти у НФаУ» (https://nuph.edu.ua/wp-content/uploads/2020/11/pol-a2.3-32-208_polozhennja-proporjadok-viznannja-rezultativ-navchannja-otrimanih-shljahom-neformalnoi-ta-informalnoi-osviti-red.02-2022.pdf). Для оцінювання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача вищої освіти атестаційна комісія визначає обсяг і методи демонстрації та вимірювання цих результатів навчання з урахуванням їх змісту та можливої специфіки. Методи демонстрації та вимірювання результатів неформального та/або інформального навчання заявника можуть відрізнятися від методів, які застосовуються для здобувачів освіти в рамках відповідної освітньої програми, водночас вони повинні забезпечувати змістову валідність оцінювання. Атестаційна комісія приймає рішення про визнання результатів неформального та/або інформального навчання здобувача, якщо за підсумками оцінювання підтверджено відповідність цих результатів результатам навчання, передбаченим відповідною освітньою програмою.

17. Інформаційне та навчально-методичне забезпечення освітньої компоненти:

Обов'язкова література	1. Посилкіна О. В. Стратегічне управління компанією : навч. посіб. / О. В. Посилкіна, О. В. Літвінова, А. Г. Лісна, К.С. Світлична. - Х. : НФаУ, 2020. – 218 с.

	2. Посилкіна, О. В. Управління інноваційною діяльністю : навч. посіб. для здобувачів вищої освіти, які навчаються за ОПП «Фармація» / О. В. Посилкіна, О. В. Літвінова, Ю. С. Братішко. - Х. : НФаУ, 2018. – 270 с.
Додаткова література для поглибленого вивчення освітньої компоненти	1. Козирева О.В. Стратегічний менеджмент : навч. посіб. / О.В. Козирева, К.С. Світлична, О.Ю. Шуть. - Харків : НФаУ, 2020. - 238 с. 2. Посилкіна О. В. Стратегічне управління компанією. Методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» / О. В. Посилкіна, С. М. Коваленко, О. В. Літвінова, А. Г. Лісна – Х. : НФаУ, 2021. – 77 с. 3. Посилкіна О. В. Стратегічне управління компанією. Методичні рекомендації до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньо-професійною програмою «Управління охороною здоров'я та фармацевтичним бізнесом» / О. В. Посилкіна, С. М. Коваленко, О. В. Літвінова, А. Г. Лісна. – Х. : НФаУ, 2021. – 81 с. 4. Litvinova O, Klager E, Tzvetkov NT, Kimberger O, Kletecka-Pulker M, Willschke H, et al. Digital Pills with Ingestible Sensors: Patent Landscape Analysis. Pharmaceuticals (Basel). 2022 Aug 19;15(8):1025. 5. Літвінова О.В. Актуальність впровадження механізмів державно-приватного партнерства при реалізації інноваційних проектів зі створення лікарських засобів, призначених для лікування соціально загрозливих захворювань / О.В. Літвінова, О. В. Посилкіна // Фармацевтичний часопис. – 2019. – № 1. – С. 52-60. 6. Litvinova, E.V. Formation of patent strategy at all stages of biosimilar development and implementation / Litvinova E.V., Posylkina O.V., Maslova N.F. // Research Journal of Pharmacy and Technology. – 2018. – V.11. – N 7. – P. 1-6.
Актуальні електронні інформаційні ресурси (журнали, сайти тощо) для поглибленого вивчення освітньої компоненти	1. Кафедра управління та забезпечення якості у фармації НФаУ: http://yep.nuph.edu.ua/uk/ 2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/ 3. Офіційний сайт Верховної ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://rada.gov.ua
Система дистанційного навчання Moodle	https://pharmel.kharkiv.edu/moodle/course/view.php?id=1684

18. Матеріально-технічне й програмне забезпечення освітньої компоненти:

Матеріально-технічне забезпечення: персональні комп'ютери - 27 од.; мультимедіа проектор – 2 од.; екран мультимедійний – 2 од.; телевізор - 2 од.; Хероx – 1 од.; принтер - 2 од.; принтери - 2.

Програмне забезпечення: Програма Office Standard; Програма для організації відеоконференцій ZOOM; Модульне об'єктно-орієнтоване динамічне навчальне середовище MOODLE.